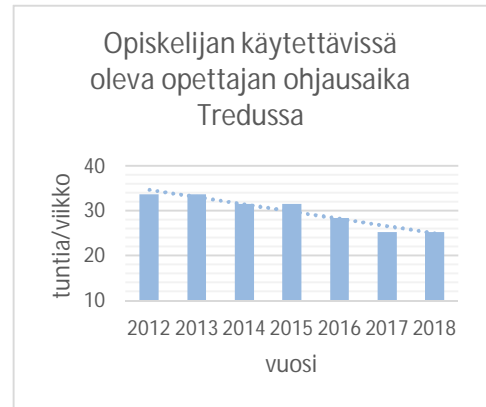


# Sähköalan ammatillisen koulutuksen laatu on vaarassa

## Opetukseen käytettävissä oleva aika pienenee

Oppilaitosten opetukseen käytettävissä oleva rahamäärä on pienentynyt jo useita vuosia. Vuosina 2017 ja 2018 toteutettavat valtiontalouden säästöt muuttavat tilannetta vielä oleellisesti huonompaan suuntaan. Opiskelijoiden ohjaamiseen käytettävissä oleva opettajien aika on vähentynyt ja vähenee edelleen. Esim. Tampereen seudun ammattiopistossa vähennys viiden vuoden aikana (2013- 2018) tulee olemaan 25 %. Sähköalalla opiskelijat eivät voi tehdä harjoituksiaan ilman valvontaa (Ktmp 516/1996 ja sen täydennykset), joten työviikoista tulee kolmipäiväisiä tai työpäivistä viisituntisia. Olemme tilanteessa, jossa valmistuvien opiskelijoiden osaaminen ei täytä työelämän vaatimuksia.



## Reformin vaikutus realisoituu lyhempana opiskeluaikana

Tulossa oleva ammatillisen koulutuksen reformi muuttaa rahoituksen perusteita. Aikaan sidotun rahoitusmallin osuus vähenee. Uusi malli ohjaa tiivistämään perustutkintokoulutusta lyhemmäksi, koska rahoituksen mahdollistama käytettävissä oleva ohjausaika työelämän työaikoja noudattaen on mahdollista toteuttaa kahdessa vuodessa. Sähköalan koulutukseen tuo aika ei riitä.

## Työelämän vaatimukset sähköalan töissä lisääntyvät jatkuvasti

Työntekijöiden osaamisvaatimukset sähköalalla kasvavat uusien tekniikoiden myötä samalla kun asentajan pitää pystyä ratkaisemaan entistä monimutkaisempia ja monialaisempia ongelmia. Sähköisillä ohjauksilla on yhä suurempi merkitys kaikilla elämän aloilla. Uuden tekniikan rinnalla on edelleen hyvinkin perinteistä tekniikkaa, jonka toiminta pitää myös ymmärtää. Sähköalalla koulutuksen ja osaamisen merkitystä ei voi korostaa liikaa. Huomattavasti enemmän huomattavasti lyhemässä ajassa sähköalan erityiset turvallisuusnäkökulmat huomioiden on mahdotonta toteuttaa.

## Koulutus sopimus siirtää osan kustannuksista yritysten maksettavaksi

Eräänä ratkaisuna valtion rahoituksen vähentyessä on esitetty, että yritysten pitää ottaa entistä isompi osa koulutusvastuusta. Työssäoppimisen osuutta on jo lisätty. Kun työssäoppiminen hoidetaan hyvin, opiskelijat saavat työpaikoilla hyvää oppia ja opastusta. Ratkaisuksi rahapulaan tästä ei kuitenkaan ole. Hyvin järjestetty opetussuunnitelmien mukainen yksilöllisesti toteutettu työssäoppiminen vie yhtä paljon ohjausresursseja kuin oppilaitoksessa ryhmämuotoisena toteutettu lähiopetus. Sähköalan yritykset ovat valtaosin pieniä tai keskisuuria yrityksiä. Niiden kanssa pitää sopia siitä, mitä tehdään ja miten, jotta opetussuunnitelmien mukainen opiskelijan osaamisen lisääntyminen toteutuu. Suhdanteista ja kausivaihteluista riippuen työtilanteet yrityksissä vaihtelevat. Laaja-alaisen työssäoppimisen toteuttaminen on ajoittain mahdotonta. Yritysten kustannukset eivät saa kasvaa lisääntyvän koulutustoiminnan myötä.

## Digiloikka auttaa kustannusten vähentämisessä

Digitaalisten välineiden entistä tehokkaampaa käyttöä pidetään yleisesti ratkaisuna koulutuksen tehokkuuden lisäämisessä. Digitaalisten välineiden käyttöönotto vaatii aina käytettävien sovellusten räätälöintiä tai kokonaan uusien sovellusten tekemistä. Tämä pitää tehdä tiiviissä yhteistyössä sovellusten käyttäjien kanssa. Digiloikka vaatii siis huomattavia panostuksia oppilaitoksilta ohjelmisto- ja laitehankintoihin sekä henkilöstön kouluttamiseen. Digitalisaatio ja tulollaan oleva esineiden internet tuottaa sähköalalle töitä ja lisää taas osaamisvaatimuksia huomattavasti.

## Esitys sähköalan oppilaitoksilta

Muutetaan sähköalan porrastuskerroin reformin yhteydessä nykyisestä 1:stä 1,5:een. Tällä turvataan sähköalan koulutuksen riittävä laatu ja valmistuvien asentajien riittävä osaaminen myös tulevaisuudessa. Opetussuunnitelmien toteuttaminen vaatii aikaa.

Tampereella 12.9.2016

Vesa Helminen, koulutuspäällikkö, sähköala  
Tampereen seudun ammattiopisto, TREDU

Ari Pöllänen, koulutuspäällikkö, kone- ja metallitekniikka ja sähköala  
Ammattiopisto Tavastia

Harri Jokinen, lehtori, sähköala  
Sataedu, Kankaanpää

Marko Salokannel, koulutuspäällikkö, sähköala  
Turun aikuiskoulutuskeskus

Kari Leinonen, kouluttaja, sähköala  
Jyväskylän aikuisopisto

Juhani Nygren, koulutuspäällikkö  
Länsirannikon Koulutus Oy WinNova

Nora Saarlemo, koulutuspäällikkö, prosessiteollisuus, sähkö- ja ict-alat  
Saimaan ammattiopisto Sampo

Esa Lehkonen, opettaja, sähköala  
Etelä-Savon ammattiopisto

Kimmo Keinistö, koulutuspäällikkö, sähköala  
Raision seudun koulutuskuntayhtymä, Rasekon ammattiopisto

Rauno Peltoniemi, koulutuspäällikkö, sähkö- ja automaatiotekniikka  
Stadin ammattiopisto

Kaarlo Lukkarila, opetusalojohtaja, Tekniikka  
Vantaan ammattiopisto Varia

Seppo Hökkä, lehtori, tutkintotiimin puheenjohtaja  
Oulun seudun ammattiopisto

Seppo Uusitalo, koulutuspäällikkö, Tekniikka  
Vaasan ammattiopisto

Markku Sandberg, opettaja, sähköala  
Ammattiopisto Lappia